

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University(Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation
State Research Institute (Poland)**

Кафедра рослинництва

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Актуальні напрями та проблематика у
технологіях вирощування продукції
рослинництва**

25 листопада 2025 року

**Полтава
2025**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

Матеріали V Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

25 листопада 2025 року

УДК 631.5:631.8:633
ISBN 978-617-8466-56-5

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 листопада 2025 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2025. 120 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку вченою радою ПДАУ, протокол № 5 від 23.12.2025

© Автори тез, включені до збірника, 2025

ЗМІСТ

Hanhur V.V., Vodianyuk O.V., Yeremko L., Staniak M.	7
Perennial legumes as a factor of soil fertility improvement	
Yeremko L., Staniak M., Czopek K., Stepień-Warda A.	9
The role of some elements of mineral nutrition in the formation of the productivity of sunflower as a valuable oil crop	
Hanhur V.V., Kalambet V.V., Chernysh M.R., Solianyuk V.A.	12
The formation of biometric parameters of sunflower hybrid plants of different maturity groups depending on the level of mineral nutrition	
Hanhur V.V., Hrechka M.O.	15
The effect of basic soil cultivation methods and seed inoculation on soybean crop weed infestation	
Логвиненко В.В., Штепа А.М.	18
Розвиток інтегрованих систем захисту в умовах зміни клімату	
Шакалій С.М., Маслівець О.	21
Формування продуктивного потенціалу сортів гірчиці в умовах Лісостепу	
Шакалій С.М., Воронько В.В.	25
Вплив агроекологічних факторів на формування структури врожаю кукурудзи	
Шакалій С.М., Кулик Є.І.	27
Вплив погодно-кліматичних чинників на якість насіння соняшника	
Сахно Т.В., Галаган О.О., Гордієнко М.Ю.	29
Оцінка ефективності етнофармакологічних рослинних екстрактів у технології насінництва кукурудзи	
Тараненко С.В., Дудка Є.О.	33
Землеробство на деградованих землях: шляхи відновлення продуктивності	
Зосимчук О.А., Павленко В.В.	36
Особливості підбору гібридів кукурудзи на осушуваних торфових ґрунтах західного Полісся	
Зосимчук М.Д., Поліщук О.С.	40
Особливості підбору сортів сої для вирощування в зоні західного Полісся	
Марініч Л.Г., Федоренко І.В.	43
Формування генеративних пагонів у стоколосу безостого залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Комісарчук Я.А., Кочерга І.М.	46
Вплив сортових властивостей на формування врожайності гібридів кукурудзи	
Марініч Л.Г., Кошовий С.О.	48
Формування кормової продуктивності люцерни залежно від сортових особливостей	
Марініч Л.Г., Максимов А.С., Орищенко К. Р.	50
Вплив норми висіву та способів сівби на формування насінневої продуктивності стоколосу безостого	

Шакалій С.М., Тутка Т.	52
Вплив агрометеорологічних факторів на урожайність кукурудзи	
Циганков Р.О., Черних С.А., Лемішко С.М.	54
Ефективність застосування інсектецидів для зниження популяції колорадського жука на посівах баклажану в зоні північного Степу України	
Ярчук І.І., Мельник Т.В., Мешко Р.Г., Любович О.А.	56
Ефективність дії фунгіцидних препаратів за умов низьких температур	
Шакалій С.М., Брехунцова О.	60
Проблематика вирощування нішової культури спельта в Україні	
Мицик О.О., Звєгінцев О.С., Ніколасв А. О.	62
Особливості оцінки та стабілізації родючості агрогенних ґрунтів схилів в умовах північної підзони Степу України	
Мешко Р. Г., Ярчук І. І.	64
Оптимізація живлення озимої пшениці при комплексному використанні мікро та макро добрив	
Бондаренко О.В.	66
Вплив рівня мінерального живлення на продуктивність кукурудзи розлусної	
Барат Ю.М., Брехунцова О.А.	68
Особливості технології вирощування лохини	
Локойда К.І.	71
Кількість плодів на рослині за різних технологічних способів вирощування гібридів F ₁ кавуна	
Сергієнко М.Б.	76
Новий конкурентоздатний гібрид кавуна Кіродар F ₁	
Філоненко С.В., Манашина Д.В., Холодняк І.Л.	80
Насіннева продуктивність висадків буряків цукрових за оптимізації застосування стимуляторів росту	
Філоненко С.В., Калашник Д.К., Самойленко В.О.	83
Оптимізація технології вирощування буряків цукрових за рахунок впровадження інноваційних заходів	
Філоненко С.В., Калуцький Є.О.	86
Аналіз ефективності способів основного обробітку ґрунту за вирощування буряків цукрових	
Рибальченко А.М.	91
Стійкість сої до грибів роду <i>Fusarium Link</i>	
Yeremko L.S., Rudenok V.O., Hospodynko A.S.	93
The effect of mineral elements on sunflower seed yield	
Yeremko L.S., Semenov D.R., Shevchenko B.Iu.	95
The effect of biological and mineral fertilizers on the biological productivity of grain sorghum varieties of different maturity groups	
Yeremko L.S., Rudenok O.O., Sviatetskyi V.A., Kramarenko K.E.	97
The effect of biological fertilizers and microelements on soybean yield	

Дзигал Є.В.	100
Вплив біорегуляторів у суміші з КАС на продуктивність сортів пшениці м'якої озимої	
Марініч Л.Г., Баган А.В., Даценко Б.А.	103
Вплив строків сівби на формування урожайності ріпаку озимого	
Юрченко С. О., Сіренко Д. Т.	105
Перспективи вирощування сортів гороху	
Юрченко С. О., Литвин Н.Л., Гнилосир П.М.	107
Вплив терміну зберігання насіння на урожайність сортів сої	
Юрченко С. О., Павленко М. В., Хоменко М. М.	109
Вплив біостимулятора росту на формування урожайності гібридів огірка посівного в умовах захищеного ґрунту	
Юрченко С. О., Макаренко О.А.	111
Сортові та адаптивні особливості гібридів кукурудзи як чинник стабільної врожайності в умовах змінного клімату	
Ласло О.О., Горошко Н.М.	114
Вплив системи удобрення на продуктивність ранньостиглих гібридів кукурудзи	
Бобрун О. Ф., Шокало Н.С.	116
Соя як стратегічна культура: сучасні підходи до вирощування та підвищення врожайності	
Бараболя О.В., Прудкий Т.А.	118
Вплив погодних умов на формування якості та лежкості бульб картоплі	

УДК: 633.63:631.5:502:33

НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ВИСАДКІВ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ЗА ОПТИМІЗАЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ СТИМУЛЯТОРА РОСТУ

Філоненко С.В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва

e-mail: sergii.filonenko@pdau.edu.ua

Манашина Д.В., здобувачка ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 201
Агрономія

Холодник І.Л., здобувачка ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 201
Агрономія

Полтавський державний аграрний університет

Буряки цукрові традиційно посідають провідне місце серед базових сільськогосподарських культур України, незважаючи на те, що їх промислове вирощування налічує дещо більше ніж два століття активного розвитку [3]. Сьогодні ця культура розглядається не лише як важливий елемент аграрного виробництва, а й як своєрідний індикатор рівня професійної підготовки, технологічної культури та компетентності сучасного фахівця-аграрія [6]. Завдяки постійному вдосконаленню технологій вирощування, що інтегрують найновіші досягнення агрономічної науки та практики, буряки цукрові характеризуються високою економічною ефективністю, стабільною рентабельністю та здатністю забезпечувати значні обсяги якісної цукросировини.

Попри складні соціально-економічні реалії, зумовлені воєнним станом та фінансовою нестабільністю аграрних підприємств, у 2024 році в Україні відбулося збільшення площ під буряками цукровими на 6,7%, що свідчить про зростання стратегічної важливості буряківництва для продовольчої та економічної безпеки держави [2]. На світовому та національному рівнях буряки цукрові сформували потужний секторальний комплекс, який забезпечує робочими місцями значну кількість фахівців – від працівників виробничих ланок до науково-дослідних установ і переробних підприємств [4]. За таких умов перед вітчизняним буряківництвом постає важливе завдання – забезпечити подальший розвиток галузі шляхом впровадження інноваційних технологічних рішень, здатних підвищити продуктивність і якість сировини як на товарних посівах буряків цукрових, так і на насінницьких ділянках. Одним із прогресивних та перспективних технологічних елементів сьогодення є застосування регуляторів росту рослин [1, 5].

Станом на сьогодні використання регуляторів росту стало невід’ємним компонентом технологій вирощування багатьох сільськогосподарських культур, оскільки ці препарати демонструють здатність підвищувати стійкість рослин до стресових умов, покращувати параметри ростових процесів і позитивно впливати на структурні елементи врожайності [7, 9]. Особливо важливим є їх застосування в системах насінництва, де навіть незначні технологічні оптимізації

можуть суттєво підвищити насінневу продуктивність висадків буряків цукрових та сприяти формуванню насіння з покращеними посівними якістьми [8, 10]. З огляду на це, у наших дослідженнях поставлено завдання: встановити ефективність позакореневого внесення сучасного регулятора росту Sweetlips на насінниках буряків цукрових, оцінити його вплив на формування продуктивності рослин, а також визначити зміни у фракційному складі та посівних властивостях отриманого гібридного насіння.

Полеві дослідження здійснювалися упродовж 2024–2025 рр. на базі одного з буряконасінницьких господарств Полтавської області. Схема експерименту складалася з трьох варіантів:

- 1 – контрольний варіант (без застосування регулятора росту);
- 2 – одноразове позакореневе внесення препарату Sweetlips у дозі 0,5 л/га в фазі бутонізації насінників буряків цукрових;
- 3 – дворазове позакореневе застосування Sweetlips у дозах по 0,3 л/га: перше обприскування – у фазі сформованої розетки листків, друге – у фазі бутонізації.

Згідно з отриманими результатами, густина насінневих рослин буряків цукрових на початку вегетації (фаза розетки листків) коливалася в межах 22,95–23,05 тис./га на всіх варіантах дослідження. Проте до фази збирання врожаю під впливом комплексу несприятливих чинників – діяльності шкідників, ураження хворобами, абіотичних стресів і технологічних порушень – спостерігалось певне зменшення густоти рослинного покриву. На контрольному варіанті цей показник знизився до 20,7 тис./га, що становить 10% втрати від початкової густоти. За застосування Sweetlips у дозі 0,5 л/га зменшення густоти рослин було нижчим – 8,9% (21,0 тис./га). Найменша втрата рослин зафіксована на варіанті з дворазовим внесенням препарату (0,3 + 0,3 л/га), де густина становила 21,2 тис./га, що відповідає лише 7,6% зменшення початкового рівня.

Подальший аналіз експериментальних даних засвідчив, що препарат Sweetlips позитивно впливає на структуру популяції насінників, зменшуючи частку непродуктивних біотипів («лінивців», «холостяків» та передчасно засохлих рослин). Найменший їх відсоток виявлено на варіанті з дворазовим внесенням регулятора: лише 3,7% припадало на «лінивців» і «холостяків», а 3,0% – на передчасно відмерлі рослини. Зменшення частки таких біотипів є прямим наслідком оптимізації фотосинтетичної активності, активізації метаболічних процесів та підвищення загальної стресостійкості рослин після обробки препаратом. Найвища кількість непродуктивних рослин традиційно спостерігалася на контрольній ділянці.

Фоліарне застосування Sweetlips справило істотний вплив і на показники насінневої продуктивності. На варіантах, де препарат використовували, урожайність гібридного насіння перевищувала контрольні значення. Максимальний середній дворічний показник урожайності отримано на варіанті 3 – 1,38 т/га. Дещо нижчим був результат варіанта 2 – 1,34 т/га, тоді як на контролі він становив лише 1,07 т/га, що підтверджує значну ефективність препарату у підвищенні продуктивності насінницьких посівів.

Оцінка впливу препарату на фракційний склад насіння показала, що Sweetlips сприяє збільшенню частки крупних посівних фракцій розміром 3,5–4,5 мм та 4,5–5,5 мм, одночасно зменшуючи частку дрібної фракції. У середньому за два роки найвищий вихід найбільш цінної посівної фракції діаметром 4,5–5,5 мм (26,5%) забезпечило саме дворазове внесення препарату (варіант 3), що свідчить про його значний позитивний вплив на формування якості насіння.

Таким чином, комплексне оцінювання результатів досліджень дає підстави стверджувати, що позакореневе застосування регулятора росту Sweetlips на висадках буряків цукрових є вискоелективним агротехнічним заходом. Воно забезпечує стабілізацію густоти насінневих рослин, істотно знижує частку непродуктивних біотипів, підвищує загальний рівень насінневої продуктивності та сприяє формуванню насіння з покращеними посівними параметрами й оптимізованим фракційним складом. Це дозволяє рекомендувати використання препарату Sweetlips як вагомий елемент інноваційних технологій сучасного буряконасінництва.

Бібліографічний список

1. Анішин Л. О. Регулятори росту рослин: сумніви і факти. *Пропозиція*. 2012. №5. С. 64-65.
2. Гангур В.В., Філоненко С.В., Міленко О.Г., Лисак В.М., Павленко Т.К. Продуктивні та якісні показники буряків цукрових за оптимізації мікроелементного живлення культури. *Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки*. 2024. Вип. № 140. С. 96–105. DOI: <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.140.13>.
3. Іваніна В. В., Шаповаленко Р. М., Дубовий Ю. П. Регулятори росту у підвищенні продуктивності буряків цукрових. *Новітні агротехнології*. 2019. №7. URL: <http://jna.bio.gov.ua/article/view/204810>. (дата звернення: 21.09.2025).
4. Лисак В.М., Філоненко С.В. Ефективність позакореневого внесення різних доз мікродобрива Інтермаг Буряк на посівах буряків цукрових. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених* : матеріали II Всеукраїнської науково-практ. конф. м. Полтава, 14-15 травня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. С. 38-40.
5. Олекшій Л. М. Регулятори росту в інтенсивній технології вирощування цукрових буряків. *Збірник наукових праць Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків*. 2012. Вип. 14. С. 306-309.
6. Сінченко В. М., Пиркін В. І., Широкоступ О. В. Досвід отримання високих врожаїв цукрових буряків. *Агроном*. 2017. №2. С. 27-31. URL: <https://www.agronom.com.ua/dosvid-otrymannya-vysokyh-vrozhayiv-tsukrovuyh-buryakiv/> (дата звернення: 24.09.2025).
7. Філоненко С.В. Продуктивність і технологічні якості коренеплодів буряка цукрового залежно від позакореневого внесення регулятора росту Марс-1. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2013. №4. С. 14-19. doi: <https://doi.org/10.31210/visnyk2013.04.03>.

8. Філоненко С.В., Гаращенко В.В., Березовський В.В., Попович О.Б. Еколого-економічні характеристики оптимізованих елементів агротехніки висадків буряків цукрових. *Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва*: матеріали III Міжнародної наук.-практич. інтернет-конф. м. Полтава, 28 листопада 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. С. 57-60.

9. Філоненко С.В., Міленко О.Г., Лисак В.М. Формування продуктивних та якісних характеристик буряків цукрових за позакореневого внесення регуляторів росту. *Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки*. 2024. Вип. № 140. С. 300–307. DOI: <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.140.37>.

10. Черемха Б. М. Особливості застосування регуляторів росту рослин та їх ефективність. *Пропозиція*. 2001. №2. С. 62-63.

УДК: 633.63:631.5

ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ ЗА РАХУНОК ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ

Філоненко С.В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва
e-mail: sergii.filonenko@pdau.edu.ua

Калашник Д.К., здобувач ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 201
Агрономія

Самойленко В.О., здобувач ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 201
Агрономія

Полтавський державний аграрний університет

Вирощування сільськогосподарських культур у сучасних умовах функціонування аграрного сектору України, яка вже четвертий рік перебуває у стані повномасштабної війни з північним агресором – російською федерацією, – перетворилося на серйозний та багатовимірний виклик для більшості вітчизняних виробників [9]. Особливо напруженими залишаються умови господарювання у підприємствах, розташованих поблизу лінії фронту, де постійні артилерійські обстріли, авіаційні удари та мінна небезпека створюють загрозу не лише для вирощуваних культур, а й безпосередньо для життя та здоров'я сільськогосподарських працівників. У цій ситуації підприємства відносно безпечних регіонів, усвідомлюючи роль продовольчого сектору в обороноздатності країни, активно модернізують технологічні процеси, впроваджують інноваційні елементи та новітні технології вирощування, щоб забезпечити стабільне виробництво й підвищити ефективність аграрного виробництва [10].

Сучасне вирощування будь-якої польової культури потребує не лише глибоких професійних знань та досвіду агронома, а й передбачає усвідомлення стратегічної важливості його діяльності для підтримання продовольчої безпеки держави, що веде активні бойові дії [5]. Крім забезпечення населення продуктами харчування, сільськогосподарські підприємства повинні